

Motion om att utreda kriminaliteten på stadens fritidsgårdar

Motion av Gabriel Kroon (SD)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Alexandra Mattsson

Sammanfattning av ärendet

Gabriel Kroon (SD) har väckt en motion i kommunfullmäktige i vilken han föreslår att kommunfullmäktige ska ges i uppdrag att genomföra en särskild granskning av otrygghet och risker för att barn och unga blir rekryterade till kriminella aktiviteter på stadens fritidsgårdar samt utarbeta former för årlig uppföljning av tryggheten på fritidsgårdar.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kulturnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd och Östermalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret anser att stadsdelsnämnderna har former för att följa upp, bedöma och analysera stadens fritidsverksamheter, bland annat genom den årliga kvalitetsrapport som tas fram i kulturnämnden. Främjande och förebyggande arbete är ett viktigt målområde som följs upp i rapporten.

Kulturnämnden anser att uppföljningen av stadens fritidsgårdsstrategi samt tillhörande årliga kvalitetsrapport ger en god bild av nuläge och utvecklingsbehov för fritidsgårdarna och att det finns goda möjligheter att ytterligare utveckla uppföljningen inom ramen för det framöver.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd bedömer att det inte är nödvändigt att tillsätta en särskild granskning av otrygghet och potentiella risker för gängrekrytering samt kartläggning av kriminella aktiviteter på stadens fritidsgårdar och ställer sig positiv till att införa centrala uppföljningsmodeller som gäller för hela staden.

Skärholmens stadsdelsnämnd anser att det finns former för löpande verksamhetsuppföljning av stadens fritids- och ungdomsgårdar inom ramen för kulturförvaltningens samordnande uppdrag samt att nämnden har goda möjligheter att utveckla arbetet med att kartlägga såväl otrygghet som risker för rekrytering till gängkriminalitet inom den befintliga verksamheten.

Östermalms stadsdelsnämnd anser att stadsövergripande verktyg och arbetssätt skulle kunna medföra vissa fördelar gällande trygghet och kvalitet men anser samtidigt att det kan behövas en djupare utredning kring hur förslaget ska implementeras i praktiken.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Staden har ett särskilt viktigt förebyggande uppdrag riktat till barn och unga. En meningsfull fritid främjar så väl långsiktig hälsa som lärandet och sociala förmågor. Alla barn och unga ska ha tillgång till en meningsfull fritid, oavsett var i staden du bor eller hur din familjs ekonomi ser ut. En välfungerande fritidsverksamhet kan verka som en skyddsfaktor och på så sätt vara en viktig pusselbit i ett barns liv, fritidsverksamheterna är därför högt prioriterade för den rödgröna majoriteten och kommer så förbli.

Stadsdelsnämnderna ansvarar för drift, uppföljning och utveckling av stadens öppna fritidsverksamheter och dess mötesplatser. Kulturnämnden har genom sitt samordningsuppdrag ansvar för att årligen följa upp fritidsverksamheterna utifrån *Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar*. Ett målområde som följs upp och analyseras är det trygghetsskapande, främjande och förebyggande arbetet i verksamheterna. Detta ligger sedan till grund för prioriteringar och åtgärder på både lång och kort sikt. Stadens fritidsledare erbjuds idag en gemensam introduktionsutbildning med stort fokus på främjande arbete, personal med rätt verktyg och som löpande erbjuds kompetensutveckling är avgörande för en verksamhet med hög kvalitet. Arbetet med att arbeta enligt modellen Mentors in Violence Prevention (MVP) fortgår i stadsdelarna liksom arbetet med handlingsplaner och rutiner för pågående våld.

I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Bilaga

Motion om att utreda kriminaliteten på stadens fritidsgårdar, dnr KS 2023/247-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 8 november 2023

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Gabriel Kroon (SD) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att tillstyrka motionen
2. Därutöver anföra följande:

Fritidsgårdar har på flera håll i landet använts som verktyg för att rekrytera barn och unga in i kriminalitet. Stockholm stad har en omfattande fritidsgårdsverksamhet som måste bevakas noggrant. Denna motion tar sikte på att dels utarbeta fördjupade verksamhetsuppföljningar av fritidsgårdar, dels att likt Botkyrka kommun tillsätta en särskild granskning av otryggheten och risker för gängkriminalitet vid befintliga fritidsgårdar.

I motionssvaret framkommer en naiv tro på att Stockholms fritidsgårdar inte används som verktyg för gängrekrytering trots att dessa problem är vida utbredda och kända i våra grannkommuner så som Botkyrka, där socialistiska ABF har möjliggjort en samlingsplats för kriminella.

Ärendet

I en motion till kommunfullmäktige anför Gabriel Kroon (SD) att det under året framkommit information om att fritidsgårdar tillhörande ABF i Botkyrka har varit drabbade av kriminella aktiviteter, men att problem med kriminalitet på fritidsgårdar inte är unikt för Botkyrka. Motionären menar att staden har en begränsad insyn och uppföljning av situationen på fritidsgårdarna samt att den decentraliserade strukturen för fritidsgårdar ger stadsdelsnämnderna ett stort ansvar för uppföljning. Av motionen framkommer vidare att den uppföljningen som görs främst berör antal besökare samt redovisning av utförda aktiviteter och att en djupare verksamhetsuppföljning kring otrygghet, förekomst av kriminella aktiviteter och risken för gängrekrytering av barn och ungdomar på stadens fritidsgårdar saknas.

Mot bakgrund av detta föreslås att:

1. Kommunfullmäktige ges i uppdrag att utarbeta former för fördjupade och årliga verksamhetsuppföljningar av fritidsgårdar med fokus på tryggheten.
2. Kommunfullmäktige ges i uppdrag att genomföra en särskild granskning av otryggheten och potentiella risker för gängrekrytering av barn och unga, samt kartlägga förekomsten av kriminella aktiviteter, vid stadens egna fritidsgårdar.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kulturnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd och Östermalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 8 juni 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret anser att det är viktigt att förebygga och motverka uppkomst av kriminell aktivitet och otrygghet på stadens fritidsgårdar. Fritidsgårdar ska vara trygga mötesplatser som främjar skyddsfaktorer och minskar riskfaktorer för barn och unga genom en meningsfull fritid, trygga vuxna och ett socialt sammanhang. Stadsledningskontoret är av uppfattningen att det förebyggande arbete som bedrivs på stadens öppna mötesplatser utgör och fortsatt ska utgöra en skyddsfaktor för de som deltar i verksamheten. För medarbetarna i dessa verksamheter är det därför av vikt att de har god kunskap om risk- och skyddsfaktorer samt hur de ska arbeta för att öka skyddet och minska risken för negativ utveckling hos besökarna på fritidsgårdarna. Studier visar att fritidsaktiviteter är viktiga och positiva inslag som bidrar till barns och ungdomars utveckling. En meningsfull fritid är en skyddsfaktor som har potential att påverka ungas utveckling i en positiv riktning.

I Stockholms stad ansvarar stadsdelsnämnderna för drift och upphandling av fritidsgårdar. Stadsdelsnämnderna ansvarar även, precis som stadens övriga

förvaltningar och bolag för att, utifrån sina ansvarsområden utforma, vidta och följa upp åtgärder för att minska antalet brott och öka tryggheten. Inom ramen för uppdraget bistår kulturnämnden stadsdelsnämnderna i uppföljningen av fritidsgårdarna utifrån *Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar* som beslutades av kommunfullmäktige i juni 2022. Inom ramen för samordningsuppdraget har kulturnämnden, i samverkan med stadsdelsnämnderna, utvecklat former för en fördjupad årlig verksamhetsuppföljning av stadens fritids- och ungdomsgårdar. Uppföljningen sker idag mot de fem målområdena som finns i *Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar*. Under åren 2023-2025 ska kulturnämnden ta fram en årlig kvalitetsrapport för att mäta och analysera effekterna av implementeringen av strategin. Kvalitetsrapporten ska ge en samlad bild av det arbete som stadsdelsnämnderna genomför utifrån strategin, lyfta goda exempel från olika stadsdelsområden samt identifiera insatser för fortsatt utveckling.

Ett av de målområden som följs upp i kvalitetsrapporten är ”Fritids- och ungdomsgårdarna arbetar med fritidens egenvärde och som skyddsfaktor”. Detta målområde berör såväl främjande och förebyggande arbete som det trygghetsskapande arbetet och följs bland annat upp genom indikatorn ”Andel unga som upplever fritidsgården och ungdomsgården som trygg”. Den första kvalitetsrapporten visar att andelen som känner sig trygga på fritidsgårdarna är 88 procent.

I egenskap av samordnande nämnd för verksamhetsområdet barn, kultur och fritid har kulturnämnden, i samverkan med stadsledningskontoret, socialnämnden, stadsdelsnämnderna och Polisen, initierat ett arbete kring hur staden ska agera i händelse av pågående våld på stadens fritidsgårdar.

Utöver det arbete som bedrivs inom stadens verksamheter kommer även en kommande lagändring att påverka stadens arbete. En ny lag träder i kraft den 1 juli 2023 som ger kommunerna ansvar för brottsförebyggande arbete. Enligt lagen ska kommunerna ta fram en lägesbild över brottsligheten och utifrån denna ta ställning till behovet av åtgärder och besluta om en åtgärdsplan. Kommunerna ska även ta ett visst ansvar för samordningen av det lokala brottsförebyggande arbetet och inrätta en samordningsfunktion. Regeringen har även gett Polismyndigheten, Socialstyrelsen och Statens institutionsstyrelse i uppdrag att lämna förslag om en struktur för systematisk och långsiktig samverkan mellan myndigheter och aktörer på nationell, regional och lokal nivå. Syftet är dels att förhindra att barn och unga socialiseras och rekryteras in i miljöer kopplade till organiserad brottslighet och gängkriminalitet, dels att säkerställa att effektiva och ändamålsenliga åtgärder vidtas när barn och unga är inblandade i grov kriminalitet.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att motion om att utreda kriminaliteten på stadens fritidsgårdar anses besvarad med hänvisning till vad som anförs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 13 juni 2023 följande.

Kulturnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Emelie Wasserman (SD), se Reservationer m.m.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 1 juni 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Motionen fokuserar på otrygghet och kriminalitet på stadens fritidsgårdar. I Stockholms stad ansvarar stadsdelsförvaltningarna för drift och upphandling av fritidsgårdar. Stadsdelsförvaltningarna ansvarar även, precis som stadens övriga förvaltningar och bolag för att, utifrån sina ansvarsområden utforma, vidta och följa upp åtgärder för att minska antalet brott och öka tryggheten. Stadsdelsförvaltningarna har även ansvar för samordningen av det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet inom sina geografiska områden.

Den 13 juni 2022 beslutade kommunfullmäktige om Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar (KS 2022/243). Kulturförvaltningen har i uppdrag att samordna stadens arbete med verksamhetsområdet barn, kultur och fritid. En viktig del i detta uppdrag är att stödja stadsdelsförvaltningarna i implementeringen av strategin för fritids- och ungdomsgårdar. Inom ramen för uppdraget bistår kulturförvaltningen, bland annat, i stadsdelsförvaltningarnas uppföljning av strategin, organiserar kompetensutvecklingsinsatser samt driver ett nätverk för fritidschefer.

Nedan kommenterar kulturförvaltningen motionärens två förslag, utifrån kulturförvaltningens ansvarsområde och perspektiv.

Motionärens förslag: Kommunfullmäktige ges i uppdrag att utarbeta former för fördjupade och årliga verksamhetsuppföljningar av fritidsgårdar med fokus på tryggheten.

Kulturförvaltningens synpunkter: Inom ramen för samordningsuppdraget har kulturförvaltningen, i samverkan med stadsdelsförvaltningarna, utvecklat formerna för en fördjupad årlig verksamhetsuppföljning av stadens fritids- och ungdomsgårdar. Uppföljningen sker idag mot de fem målområdena i Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar. Arbetet med en mer samordnad uppföljning utvecklas kontinuerligt.

Under åren 2023-2025 tar kulturförvaltningen ta fram en årlig kvalitetsrapport för att mäta och analysera effekterna av implementeringen av strategin. Kvalitetsrapporten ska ge en samlad bild av arbetet som stadsdelsförvaltningarna genomför utifrån strategin, lyfta goda exempel från olika stadsdelsområden samt identifiera insatser för fortsatt utveckling.

Ett av de målområden som följs upp i kvalitetsrapporten är ”Fritids- och ungdomsgårdarna arbetar med fritidens egenvärde och som skyddsfaktor”. Detta målområde berör främjande och förebyggande arbete samt trygghetskapande. En av de indikatorer som stadsdelsförvaltningarna ska följa upp är ”Andel unga som upplever fritidsgården och ungdomsgården som trygg”.

Den första kvalitetsrapporten (KUL 2023/81) visar att andelen som känner sig trygga på fritidsgårdarna är 88 procent. En stadsdelsförvaltning som genomfört mätningarna under längre tid är Rinkeby- Kista. De beskriver att siffrorna ligger relativt stabilt över tid. Dock ser de hur besökarnas svar kring tryggheten påverkas av det som sker utanför verksamheten, vilket innebär att den upplevda trygghet är något lägre vid perioder när det skett incidenter i närområdet.

Kvalitetsrapporten visar att implementeringen av strategin har påbörjats väl och flera positiva förändringar syns redan nu. Kvalitetsrapporten identifierar även ett antal utvecklingsområden som kommer att stå i fokus under 2023 och början av 2024. Ett utvecklingsområde rör det förebyggande och våldspreventiva arbetet.

Kulturförvaltningen lyfter i kvalitetsrapporten att stadsförvaltningarna, som en del i det förebyggande och våldspreventiva arbetet, bör erbjudas metoden MVP (Mentors in Violence Prevention), ett program för att förebygga våld bland barn och unga. Ett ytterligare utvecklingsområde är en ökad samverkan vad gäller handlingsplaner vid pågående våld.

Kulturförvaltningen ser sammanfattningsvis att uppföljningen av strategin samt kvalitetsrapporten ger en god bild av nuläge och utvecklingsbehov för fritidsgårdarna och det finns goda möjligheter att ytterligare utveckla uppföljningen framöver.

Motionärens förslag: Kommunfullmäktige ges i uppdrag att genomföra en särskild granskning av otryggheten och potentiella risker för gängrekrytering av barn och unga, samt kartlägga förekomsten av kriminella aktiviteter, vid stadens egna fritidsgårdar.

Kulturförvaltningens synpunkter: Både kvalitetsrapporten och den utredning som låg till grund för Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar (dnr 1.1/3954/2020) visar på utmaningar och utvecklingsbehov kopplade till det förebyggande arbetet. Utredningen visade på behov av ett systematiskt arbete för säkerhet och trygghet på fritids- och ungdomsgårdar och föreslog därför att staden skulle ta fram en stadsövergripande plan för hur fritids- och ungdomsgårdar hanterar kriser och upprätthåller trygghet. Den första kvalitetsrapporten visar, i sin tur, på behov av ytterligare samverkan vad gäller handlingsplaner vid pågående våld.

Stadsdelsförvaltningarna arbetar aktivt med brottsförebyggande, både på egen hand och inom ramen för fritidschefsnätverket. Arbetet inom nätverket ger möjlighet till mer stadsövergripande strukturer.

Kulturförvaltningen har viss möjlighet att göra fördjupade utredningar inom ramen för samordningsuppdraget. Kulturförvaltningen har även möjlighet att beröra frågor som rör brottsförebyggande arbete inom ramen för de utbildningsinsatser som

genomförs löpande för personal på fritids- och ungdomsgårdar. Introduktionsutbildningen för fritidsledare har redan omfattat ett delmoment om ANDTS-arbete.

Samtidigt är det förebyggande arbetet kopplat till barn och unga en större fråga inom staden som berör fler verksamheter än stadens fritids- och ungdomsgårdar. Det pågår redan idag ett omfattande stadsövergripande brottsförebyggande arbete. Det är viktigt att eventuella utredningar kopplar an till detta arbete och arbetet bör med fördel, samordnas av stadsledningskontoret. Strategin för fritids- och ungdomsgårdar kompletterar exempelvis, stadens trygghets- och säkerhetsprogram, skolans arbete med MVP, socialförvaltningens arbete med ANDTS och det idrottspolitiska programmet. Ett viktigt styrdokument i stadens arbete är Stockholms stads strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna ska dras in i kriminalitet (Dnr 3.1.1–161/2019) Strategin ger alla stadsdelsförvaltningar uppdraget att göra handlingsprogram och en strategisk utgångspunkt för strategin är fritiden som skyddsfaktor. Denna strategi revideras just nu och borde, rimligen utgå från en nulägesanalys.

Utöver ovanstående arbete inom Stockholms stad kommer även uppdrag från nationell nivå att påverka Stockholms stads arbete framöver. En ny lag som träder i kraft den 1 juli 2023 ger kommunerna ansvar för brottsförebyggande arbete. Enligt lagen ska kommunerna ta fram en lägesbild över brottsligheten och utifrån denna ta ställning till behovet av åtgärder och besluta om en åtgärdsplan. Kommunerna ska också ta visst ansvar för samordningen av det lokala brottsförebyggande arbetet och inrätta en samordningsfunktion.

Regeringen har även gett Polismyndigheten, Socialstyrelsen och Statens institutionsstyrelse i uppdrag att lämna förslag om en struktur för systematisk och långsiktig samverkan mellan myndigheter och aktörer på nationell, regional och lokal nivå. Syftet är dels att förhindra att barn och unga socialiseras och rekryteras in i miljöer kopplade till organiserad brottslighet och gängkriminalitet, dels att säkerställa att effektiva och ändamålsenliga åtgärder vidtas när barn och unga är inblandade i grov kriminalitet.

Kulturförvaltningen ser sammanfattningsvis att utmaningar och utvecklingsbehov kopplat till det förebyggande arbetet redan är identifierade på olika nivåer, både inom staden och nationellt. Det finns goda möjligheter till eventuella utredningar inom ramen för pågående arbete.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 15 juni 2023 följande.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Emelie Wasserman (SD), se Reservationer m.m.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 15 juni 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att det är mycket viktigt att förebygga och motverka uppkomst av kriminell aktivitet och otrygghet på stadens fritidsgårdar. Förvaltningen har ett särskilt fokus på det förebyggande sociala arbetet i våra öppna verksamheter för barn och unga. Fritidsgårdar ska vara trygga mötesplatser som främjar skyddsfaktorer och minskar riskfaktorer för barn och unga genom en meningsfull fritid, trygga vuxna och ett socialt sammanhang. Fritidsverksamheternas arbete utgår från stadens verksamhets mål *1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid*, stadsdelsförvaltningens verksamhetsplan för 2023 samt *Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar*.

Fördjupade verksamhetsuppföljningar av fritidsgårdar med fokus på trygghet

Fritidsgårdarna i Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsområde arbetar aktivt med trygghetsfrågor och har under året utvecklat arbetssätt och rutiner som är inkorporerade i den dagliga fritidsverksamheten. Samtliga fritidsgårdar arbetar utifrån en trygghetsplan och all fritidspersonal har fått utbildning inom trygghetsfrågor, MVP (mentorer i våldsprevention) och otillåten påverkan. Det trygghetsskapande arbetet följs upp kontinuerligt på fritidsgårdarna, både genom brukarenkäter, dialog med besökarna och god samverkan med polis, socialtjänst, fältassistenter och föräldrar. Förvaltningen gör ett gediget uppföljningsarbete gällande trygghet och kriminalitet på fritidsgårdar och i de områden fritidsgårdarna är belägna i, för att säkerställa en trygg och säker miljö för de barn och unga som besöker fritidsgårdarna. Förvaltningen ställer sig positiv till att införa centrala uppföljningsmodeller som gäller för hela staden, i syfte att kvalitetssäkra trygghetsarbetet på stadens alla fritidsgårdar.

Särskild granskning på stadens fritidsgårdar

Förvaltningen bedömer att det inte är nödvändigt att tillsätta en särskild granskning av otrygghet och potentiella risker för gängrekrytering samt kartläggning av kriminella aktiviteter på stadens fritidsgårdar. Förvaltningen anser att det förebyggande sociala arbetet som görs på fritidsgårdarna stärker skyddsfaktorer och minskar riskfaktorer för gårdarnas barn och unga. En meningsfull fritid, trygga vuxna samt inflytande och delaktighet är viktiga skyddsfaktorer som hindrar barn och unga att utveckla riskbeteenden. Genom bra rutiner, arbetssätt, professionellt fritidsledararbete och god samverkan med polis, socialtjänst, fältassistenter och föräldrar har fritidsgårdarna goda förutsättningar att motverka förekomst av kriminella aktiviteter och rekrytering på fritidsgårdarna. Det möjliggör även för fritidspersonal att fånga upp barn och unga med normbrytande beteende i tidigt skede. Förvaltningen vill även poängtera att en kartläggning av kriminella aktiviteter på stadens fritidsgårdar står utanför kommunernas åtaganden, utan det ansvaret ligger hos Polismyndigheten och andra brottsförebyggande instanser.

Barnrättsperspektiv

Alla barn har enligt barnkonventionens artikel 26 rätt till social trygghet och artikel 31 rätt till lek, vila och fritid. Det förebyggande, främjande och trygghetsskapande arbetet på fritidsgårdarna strävar efter att minska riskfaktorer och stärka skyddsfaktorer för barn och unga. En meningsfull fritid, delaktighet och inflytande samt en social gemenskap bidrar till att barn och unga får stärkta skyddsfaktorer. Genom att fritidsgårdar ständigt arbetar med och följer upp trygghetsfrågor på verksamheterna, strävar fritidsgårdarna att vara arenor fria från kriminella aktiviteter och otrygghet.

Jämställdhetsanalys

Den senaste trygghetsmätningen för Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsområde (2020) visar på att kvinnor känner sig otrygga i större utsträckning än män och utnyttjar inte offentliga platser i lika stor grad som män. Liknande tendenser upplevs på fritidsgårdarna, då det är främst flickor som upplever otrygghet och flickor utgör en mindre andel av fritidsgårdarnas besökare än pojkar. Det är främst pojkar och unga män som är i riskgrupp för gängkriminalitet och fysiskt våld. Fritidsgårdarna arbetar väldigt mycket med våldsprevention och machonormer för att synliggöra och prata om dessa frågor med pojkar och flickor. Ett gott exempel är Rågsveds fritidsgård som mellan 2019-2022 har lyckats öka andelen flickor på fritidsgården från 25 procent till 46 procent. Bakgrunden till ökningen är ett intensivt trygghetsarbete, separatistiska verksamheter, ändrad åldersgräns samt ett utökat utbud av aktiviteter.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 15 juni 2023 följande.

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och lämnar det som svar på remissen.

Reservation av Tapani Juntunen (SD), se Reservationer m.m.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 12 maj 2023 har i huvudsak följande lydelse.

I Skärholmens stadsdelsnämndsområde bedrivs fritidsgårdsverksamhet för målgruppen 13-17 år. Verksamhet bedrivs i nuläget vid tre fritidsgårdar. Dessa är Skärholmens, Bredängs och Sättra fritidsgårdar. På kommunfullmäktiges sammanträde den 13 juni 2022 antogs Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar. Strategin beskriver ett stadsövergripande syfte, uppdrag och mål med verksamheterna och ska fungera som vägvisare för prioriteringar, oavsett vem som driver fritids- eller ungdomsgården. Förvaltningen har i enlighet med kulturförvaltningens anvisningar tagit fram en utvecklingsplan för Skärholmens fritidsgårdar. Stadsdelsnämnden beslutade om utvecklingsplanen vid sammanträdet den 30 mars 2023.

Fördjupade och årliga verksamhetsuppföljningar av fritidsgårdar med fokus på tryggheten

Förvaltningen följer upp verksamheten på fritidsgårdarna löpande. Till exempel genom brukarundersökningar, där besökare bland annat svarar på frågor om sin upplevda trygghet på fritidsgårdarna.

Kulturförvaltningen har i uppdrag att samordna stadens arbete med verksamhetsområdet barn, kultur och fritid. En del i detta uppdrag är att stödja stadsdelsförvaltningarna i implementeringen av strategin för fritids- och ungdomsgårdar. Inom ramen för uppdraget bistår kulturförvaltningen, bland annat i stadsdelsförvaltningarnas uppföljning av strategin, organiserar kompetensutvecklingsinsatser samt driver ett nätverk för fritidschefer.

Under åren 2023- 2025 ska kulturförvaltningen årligen ta fram en kvalitetsrapport för att mäta och analysera effekterna av implementeringen av strategin.

Kvalitetsrapporten ska ge en samlad bild av arbetet som stadsdelsförvaltningarna genomför utifrån strategin, lyfta goda exempel från olika stadsdelsområden samt identifiera insatser för fortsatt utveckling.

Ett av de målområden som följs upp i kvalitetsrapporten är ”Fritids- och ungdomsgårdarna arbetar med fritidens egenvärde och som skyddsfaktor”. Detta målområde berör främjande och förebyggande arbete samt trygghetsskapande. En av de indikatorer som stadsdelsförvaltningarna ska följa upp är ”Andel unga som upplever fritidsgården och ungdomsgården som trygg”.

Sammanfattningsvis anser förvaltningen att det redan idag finns former för löpande verksamhetsuppföljning av stadens fritids- och ungdomsgårdar inom ramen för kulturförvaltningens samordnande uppdrag. Förvaltningen ser att uppföljningen av strategin och kvalitetsrapporten redan ger en god bild av nuläge och utvecklingsbehov för fritidsgårdarna och att det finns goda möjligheter att ytterligare utveckla uppföljningen framöver.

Genomför en särskild granskning av otryggheten och potentiella risker för gängrekrytering av barn och unga

Kulturförvaltningens första kvalitetsrapport visar på flera utmaningar och utvecklingsbehov kopplade till det förebyggande arbetet. Ett utvecklingsområde rör det förebyggande och våldspreventiva arbetet. Kulturförvaltningen lyfter i kvalitetsrapporten att stadsdelsförvaltningarna, som en del i det förebyggande och våldspreventiva arbetet, bör erbjudas metoden MVP (Mentors in Violence Prevention), ett program för att förebygga våld bland barn och unga. Ett ytterligare utvecklingsområde är en ökad samverkan vad gäller handlingsplaner vid pågående våld.

Förvaltningen har, vilket framgår av utvecklingsplanen, redan inlett ett arbete med att implementera metoden MVP Fritid. Förvaltningen tog därtill under 2022 fram rutiner för hot- och våld inom fritidsverksamheten som beskriver hur personalen ska agera

vid våldssituationer. Förvaltningen deltar även i kulturförvaltningens utvecklingsarbete på området.

Inom ramen för förvaltningens arbete med den lokala samverkansöverenskommelsen med Polisen är ett av två prioriterade områden unga i risk för kriminalitet. Förvaltningen bedriver ett aktivt arbete i samverkan med bland annat polis, utbildningsförvaltning och skola i syfte att motverka att unga dras in i kriminalitet.

Samtidigt är det förebyggande arbetet kopplat till barn och unga en större fråga inom staden som berör fler verksamheter än stadens fritids- och ungdomsgårdar. Det pågår redan idag ett omfattande stadsövergripande brottsförebyggande arbete. Ett viktigt styrdokument i stadens arbete är Stockholms stads strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna ska dras in i kriminalitet. Strategin ger alla stadsdelsförvaltningar uppdraget att göra handlingsprogram och en strategisk utgångspunkt för strategin är fritiden som skyddsfaktor. Denna strategi revideras just nu och borde rimligen utgå från en nulägesanalys.

Sammanfattningsvis ser förvaltningen att befintligt arbete inom förvaltningen och i samverkan med andra aktörer ger goda möjligheter att arbeta med frågan som lyfts i motionen.

Jämställdhetsanalys

Under 2022 besökte i genomsnitt 80 barn och unga mellan 13-17 år förvaltningens fritidsgårdar. Av dessa var 50 pojkar och 30 flickor. Fördelningen mellan pojkar och flickor skiljer sig en del mellan de olika fritidsgårdarna där vissa gårdar har en jämn könsfördelning och andra en större variation. Förvaltningen följer upp trygghet på fritidsgårdarna genom brukarundersökning. 2022 var 83,6 % av de svarande trygga. Statistiken är inte redovisad per kön.

Östermalms stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 15 juni 2023 följande.

Östermalms stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Anders Lindman (SD), se Reservationer m.m.

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 23 mars 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen arbetar preventivt för att barn och unga ska få möjlighet till en trygg fritid. Nedan redogör förvaltningen för sitt arbete med att erbjuda ungdomar på Östermalm en trygg fritid. Arbetet utgår från stadsdelsnämndens verksamhetsplan för 2023, nämndens inriktning för fritidsverksamheten på Östermalm och Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar.

Stadsdelsnämndens fritidsgård Humlanhuset

Stadsdelsnämndens fritidsgård Humlanhuset bedrivs inom ramen för förvaltningens preventionsenhet och syftar till att stärka skyddsfaktorer för barn och unga genom sin verksamhet. Under 2022 har verksamheten påbörjat implementeringen av en trygghetsplan med tydliga mål och åtgärder i syfte att stärka verksamheten att fortsatt fungera som en skyddsfaktor och vara en trygg plats dit ungdomar vill söka sig. I trygghetsplanen understryks det att verksamheten ska vara kvalitativ och att fritidsledarna har en tydlig roll och kompetens inom fritidsområdet. Det lyfts också att det ska finnas en god samverkan med socialtjänst, skola, polis, föräldrar och civilsamhälle. Förvaltningen har en samverkansöverenskommelse med polisen och utbildningsförvaltningen som bland annat rör områdena unga i risk för kriminalitet och skolan som brottsplats. Personal på Humlanhuset, som möter barn och unga, har kunskap om risk- och skyddsfaktorer och hur dessa kan motverkas respektive främjas.

Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar

Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar utgörs av ett styrdokument som ger riktning för hur verksamheterna ska arbeta för att unga i staden ska erbjudas trygga fritids- och ungdomsgårdar med hög kvalitet. Förvaltningen har tagit fram en utvecklingsplan utifrån lokala förutsättningar som visar hur strategin ska realiseras, och syftar till att vara ett komplement till nämndens verksamhetsplan. Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar följs bland annat upp efter indikatorn Andel unga som upplever fritidsgården som trygg. Förvaltningen planerar att mäta detta under 2023.

Det är förvaltningens mening att det förebyggande sociala arbetet och en meningsfull fritid är viktiga skyddsfaktorer för barn och unga som riskerar att utveckla ett normbrytande beteende. Det är också förvaltningens uppfattning att det preventiva arbetet för att barn och unga på Östermalm ska få möjlighet till en trygg fritid i huvudsak fungerar väl.

Förvaltningen tror att stadsövergripande verktyg och arbetssätt skulle kunna medföra vissa fördelar gällande trygghet och kvalitet, samtidigt menar förvaltningen att hur förslaget ska implementeras i praktiken kan behöva en djupare utredning.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner tjänsteutlåtandet och överlämnar det som svar på remissen till kommunstyrelsen.

Reservationer m.m.

Kulturnämnden

Reservation av Emelie Wasserman (SD)

Att kulturnämnden godkänner Sverigedemokraternas utlåtande som svar på remissen, och anför därutöver följande:

Sverigedemokraterna står bakom motionens innehåll i sin helhet och föreslår nämnden att i sitt remissvar ställa sig positiva till att genomföra motionens förslag.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Reservation av Emelie Wasserman (SD)

1. Att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner Sverigedemokraternas utlåtande som svar på remissen
2. Därutöver anför följande:

Sverigedemokraterna står bakom motionens innehåll i sin helhet och föreslår nämnden att i sitt remissvar ställa sig positiva till att genomföra motionens förslag.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Reservation av Tapani Juntunen (SD)

Att Skärholmens Stadsdelsnämnd bifaller motionen.

Östermalms stadsdelsnämnd

Reservation av Anders Lindman (SD)

1. Förvaltningens förslag till beslut avslås.
2. Östermalms stadsdelsnämnd ställer sig bakom Sverigedemokraternas remissyttrande.
3. Därutöver anför följande:

Östermalms stadsdelsnämnd föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att bifalla Sverigedemokraternas motion i sin helhet.